

Джерело: [Forbes Україна](#)

Один із найвідоміших і комерційно найуспішніших письменників Франції – про книжки, фільми, славу, гонорари, критику та Майдан

З усіх письменників, які приїхали цього року на «Книжковий арсенал», Давід Фонкінос, безперечно, найпопулярніший. Йому ще нема і сорока, а він уже – автор п'ятнадцяти книжок, лауреат п'яти літературних премій, режисер (разом із братом Стефаном) екранізації свого роману «Ніжність» з Одрі Тоту в головній ролі. До того ж Давід Фонкінос – один із найвідоміших і комерційно найуспішніших письменників Франції.

Російською мовою перекладено шість його книжок («Нежность», «Леннон», «Воспоминания», «Идиотизм наизнанку», «Эротический потенциал моей жены», «Наши расставания»). Остання нещодавно вийшла й українською. Утім, бесіда почалася не з неї, а з роману «Спогади», який став для автора візитівкою.

– У романі «Спогади» ви розповідаєте історію молодої людини, яка розуміє, що для свободи творчості потрібно відмовитися від особистого щастя. Це ваша власна історія, автобіографічна?

– Це така собі несправжня автобіографія. Так, це перша моя книжка, в якій було дуже багато особистого. Зокрема, у ній описано час, який я провів зі своїми бабусяю та дідусем, особливо в їхні останні роки. Проте далеко не все, що відбувається в «Спогадах», сталося в дійсності.

– Що для вас важче: записувати те, що було, чи розповідати про те, чого не було?

– Хороше запитання. Не можу сказати, що одне важче за друге. Я пишу як фікшн, так і нон-фікшн. Наприклад, написав документальну книжку про Джона Леннона. Наступна

Написав Юрій Володарський
Субота, 19 квітня 2014, 15:08

моя книжка, присвячена німецькій художниці Шарлотті Саломон, цілком заснована на реальних подіях. У ній не буде нічого вигаданого.

– А чудова історія про втечу бабусі з будинку для літніх людей – вона повністю придумана чи в неї була реальна основа?

– Тут мені доведеться вас розчарувати: ця історія цілком вигадана. Мені дуже хотілося розповісти про літніх людей, про те, що вони здатні приймати незвичайні рішення і здійснювати незвичайні вчинки, тому що вони теж хочуть бути вільними.

– Улюблений письменник героя-оповідача «Спогадів» – Мілан Кундера. У вас із героєм збігаються смаки? Який роман Кундери для вас головний?

– Це справді один із моїх улюблених авторів. Мені випала честь познайомитися з ним і поспілкуватися. А мій улюблений роман у нього – «Безсмертя».

– Чому вирішили самі екранізувати власний роман «Ніжність»? Не знайшли відповідного режисера?

– Напевно багато людей могли зробити фільм краще, ніж я. Але це, мабуть, єдина книжка, яку мені хотілося екранізувати самому. Хотілося продовжити своє перебування в цій історії, а ще хотілося, щоб у стрічці знімалася вродлива актриса. До речі, «Спогади» найближчим часом теж буде екранізовано, проте режисером стану вже не я. Усе-таки моє основне заняття – література. У нас із братом є намір зняти ще один фільм, але вже не за моєю прозою. Між іншим, мені пропонували екранізувати ще кілька моїх книжок, та я відмовився.

– Чи важко було працювати з такою зіркою, як Одрі Тоту?

– Найважче було переконати її погодитися. Вона одержує сотні пропозицій на рік, однак знімається лише в одному фільмі. Ми довго пояснювали їй своє бачення стрічки, але після того, як вона сказала «так», проблем не було. Вона дуже проста, легка і абсолютно чарівна в спілкуванні. Із нею надзвичайно приємно працювати.

– 2011-го ви увійшли в п'ятірку тих авторів, чиї книжки у Франції найбільше продають. Чи відомо вам, хто решта четверо? Чи сприймаєте ви їх як конкурентів?

– «Найкращі» і «ті, яких найбільше продають», – це не одне і те ж. Коли я видав свою восьму книжку, то дуже здивувався: виявляється, мої романи можуть бути бестселерами. Так, інших чотирьох я знаю, але конкурентами їх не вважаю. Кожен пише про своє.

– В Україні на гонорари можуть прожити лічені автори. А у Франції?

– У Франції схожа ситуація. Десь 90% французьких письменників не можуть жити виключно літературою. Що ж до мене, то це, напевно, якесь диво. Я продаю досить багато книжок, їх перекладено вже сорока мовами, і виходять вони по всьому світу.

– Романи провідних українських письменників видають тиражами в середньому 3–5 тис. примірників. А як у вас?

– Мої перші романи виходили приблизно такими ж тиражами. А ось сукупний тираж «Спогадів» досяг уже 1,3 млн примірників. До речі, успіх до мене прийшов після мого першого візиту в Україну сім років тому.

– Для нас найвідоміші французькі письменники сучасності – це Фредерік Бегбедер, Мішель Уельбек та Ерік-Емманюель Шмітт. А для самих французів?

– Так, ці письменники дуже популярні. Але є й такі, котрі відомі в нас, проте майже не відомі за кордоном.

– Наприклад? Жан-Марі Гюстав Леклезіо, якого до присудження йому Нобелівської премії у нас не знали? Патрік Модіано, якого ви згадуєте в «Спогадах»?

– Леклезіо у Франції добре відомий, але, звичайно, такого успіху, як у Бегбедера й Уельбека, у нього не було. Узагалі Нобелівська премія не є критерієм літературної якості, і особисто я ставлю Уельбека вище, ніж Леклезіо. Що ж до Модіано, то він один із найпопулярніших наших письменників і колись справив на мене великий вплив. Але це література, знаєте, така – чисто французька. Іноземним читачам важко сприймати її.

– Зазвичай найбільші тиражі у масової, комерційної літератури. Як і суто комерційні автори, ви дуже плідні – випускаєте новий роман щороку. Вам не дорікають за це суворі французькі критики?

– Колись мене дуже любили критики і я одержував чимало літературних премій. Але як тільки тираж моїх книжок перевищив мільйон, критики почали докоряти мені. Напевно, я при цьому щось втратив, але для мене важливо, що я продовжую публікуватися в чудовому, статусному й абсолютно некомерційному видавництві «Галлімар». Тож моє становище у французькій літературі дещо незвичне. Як я вже казав, моя наступна книжка присвячена Шарлотті Саломон, зокрема її життю в концтаборі. Тиражі напевно будуть значно меншими, а отже, негативних відгуків, швидше за все, теж.

Написав Юрій Володарський
Субота, 19 квітня 2014, 15:08

– Чи не боялися ви їхати в Київ у такий тривожний для України час? Яке враження справила на вас українська столиця?

– Зовсім не боявся. Навпаки, у мене тепер ще більше бажання приїжджати сюди. У такі важкі хвилини дуже важливо не дезертирувати. На Майдані в мене виникло відчуття, що час зупинився. Місто немов затамувало подих, щоб потім нарешті глибоко зітхнути.